

Rolnummer 5414
Arrest nr. 166/2012 van 20 december 2012

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 7*bis*, in samenhang gelezen met artikel 12*bis*, § 1, 2°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit rechter J.-P. Snappe, waarnemend voorzitter, voorzitter M. Bossuyt, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van rechter J.-P. Snappe,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 25 mei 2012 in zake Nacer Lakabi, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 5 juni 2012, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Luik de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel *7bis*, in samenhang gelezen met artikel *12bis*, § 1, 2°, [van het Wetboek van de Belgische nationaliteit], in de hypothese dat het buitenlandse meerderjarige kind van een Belgische ouder die zijn hoofdverblijfplaats in België heeft, werkelijke banden met die ouder heeft behouden en een verklaring van nationaliteit aflegt, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het meerderjarige kind dat een verklaring van nationaliteit in België aflegt, er sinds meer dan drie maanden wettelijk moet verblijven, terwijl het meerderjarige kind dat zijn verklaring vanuit het buitenland aflegt, noodzakelijkerwijs aan die verblijfsvoorwaarde ontsnapt ? ».

De Ministerraad heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 13 november 2012 :

- is verschenen : Mr. P. Schaffner, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J. Spreutels en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Nacer Lakabi, Algerijns burger, geboren en verblijvend in Algerije, heeft, bij zijn aankomst in België, op 18 februari 2011 een visum voor kort verblijf verkregen. Zijn aanvraag voor een verblijfskaart van familielid van een burger van de Europese Unie, ingediend bij het verstrijken van de geldigheidstermijn van dat visum, heeft op 1 juli 2011 het voorwerp uitgemaakt van een weigering, samen met een bevel om het grondgebied te verlaten; die weigering heeft zelf het voorwerp uitgemaakt van een beroep dat nog steeds hangende zou zijn voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Op 27 april 2011 heeft de betrokkene, voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Luik, een verklaring van nationaliteit afgelegd op grond van artikel *12bis*, § 1, 2°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, waarbij hij de Belgische nationaliteit van een van zijn ouders met hoofdverblijfplaats in België en de werkelijke banden die hij met die persoon heeft behouden, aanvoert. De procureur des Konings heeft geoordeeld dat artikel *7bis* van hetzelfde Wetboek ook op de betrokkene van toepassing was en heeft een negatief advies over die aanvraag uitgebracht, steunend op het gegeven dat hij niet beschikte over een wettelijke verblijfsvergunning in België op het ogenblik dat de aanvraag werd ingediend.

De verwijzende rechter, die zich moet uitspreken over de gegrondheid van dat negatieve advies, is van mening dat de betrokkene, daar hij niet beschikt over een geldige verblijfsvergunning op de dag van het vonnis, artikel *7bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, dat de nationaliteitsverklaring ondergeschikt maakt aan een wettelijke verblijfsvergunning, niet kan genieten, zoals hij dat in hoofdorde aanvoert.

In ondergeschikte orde is de betrokkene van mening dat de gezamenlijke toepassing van de artikelen *7bis* en *12bis*, § 1, 2°, van het Wetboek discriminerend is, omdat, indien hij in het buitenland verbleef, hij zijn verklaring zou kunnen afleggen op grond van alleen die bepaling, zonder te zijn onderworpen aan een bijkomende vereiste verbonden aan zijn enige verblijfplaats in België.

De verwijzende rechter is van mening dat de vereiste van een wettelijk verblijf niet geldt wanneer de aanvraag is ingediend vanuit het buitenland, zelfs indien de wet dat niet preciseert, en heeft vragen bij de verantwoording voor die regeling die varieert volgens de plaats waar de aanvraag wordt ingediend, terwijl die van toepassing is op een categorie van vreemdelingen die gemeen hebben dat zij meerderjarig zijn en in België een ouder van Belgische nationaliteit hebben met wie zij werkelijke banden hebben behouden.

Hij is van mening dat, indien een discriminatie wordt vastgesteld, alleen artikel *12bis*, § 1, 2°, zou kunnen worden toegepast, waarbij artikel *7bis* buiten toepassing wordt gelaten, en stelt aan het Hof de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de prejudiciële vraag

A.1. De Ministerraad voert aan dat de prejudiciële vraag een kennelijke vergissing bevat aangezien daarin, in verband met de draagwijdte van artikel *7bis*, § 2, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, wordt aangegeven dat die bepaling vereist dat het meerderjarige kind dat een verklaring van nationaliteit in België aflegt, sinds meer dan drie maanden wettelijk in België moet verblijven, terwijl de voormelde bepaling de situatie van de vreemdeling die toegelaten of gemachtigd is om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven of ertoe gemachtigd is zich er te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, als wettelijk verblijf kwalificeert.

Ook al staat het in beginsel niet aan het Hof de prejudiciële vraag te herformuleren, toch zou die moeten worden onderzocht waarbij de kennelijke interpretatie *contra legem* van de verwijzende rechter wordt gecorrigeerd.

Ten gronde

A.2.1. De Ministerraad herinnert aan de feiten van de zaak en wijst erop dat de in het geding zijnde bepalingen en de voorwaarde van wettelijk verblijf waarin zij voorzien en waaraan de persoon die de naturalisatie aanvraagt, voortaan moet voldoen, zijn becommentarieerd in de parlementaire voorbereiding van die bepalingen en in een omzendbrief van 25 mei 2007. Hij merkt op dat de rechtsleer aangeeft dat aan die vereiste moet worden voldaan bij de indiening van de aanvraag, waarbij de vroegere situatie in dat verband zonder weerslag is.

A.2.2. De Ministerraad is van mening dat de twee categorieën van vreemdelingen die in de prejudiciële vraag met elkaar worden vergeleken, weliswaar, ten aanzien van het verkrijgen van de Belgische nationaliteit, aan identieke voorwaarden zijn onderworpen door artikel *12bis*, § 1, 2°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, maar zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden : de ene verblijft in België, de andere in het buitenland. De gedifferentieerde behandeling ten aanzien van de voorwaarden van verblijf op het grondgebied van het Rijk is derhalve niet discriminerend. Daar per definitie geen voorwaarde van verblijf moet worden opgelegd aan een vreemdeling die zijn aanvraag vanuit het buitenland indient, die dus niet op het grondgebied van het Rijk verblijft en wiens administratieve verblijfssituatie niet is geregeld door de Belgische wet, bevinden de twee in het geding zijnde categorieën van vreemdelingen zich kennelijk niet in voldoende vergelijkbare situaties.

A.2.3. De Ministerraad is van mening dat, indien het Hof de situaties waarin beide in het geding zijnde categorieën van vreemdelingen zich bevinden, vergelijkbaar zou achten - *quod non* -, het verschil in behandeling waarvan zij het voorwerp uitmaken, berust op een objectief criterium. Het door de wetgever nagestreefde doel is gewettigd en de maatregel is relevant ten aanzien van dat doel, namelijk voorkomen dat een vreemdeling die illegaal op het grondgebied verblijft, een aanvraag kan indienen om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. De maatregel voorkomt de herhaling van de misbruiken die werden vastgesteld onder de gelding van de vroegere wet, die, in combinatie met het vroegere artikel 10 van de wet van 15 december 1980, de vreemdelingen die in het buitenland waren geboren maar een Belgische ouder hadden, toeliet een machtiging tot verblijf te verkrijgen zonder dat dat recht op verblijf afhankelijk was van het indienen van een aanvraag tot naturalisatie, noch van het aantonen van het behouden van werkelijke banden met die ouder. De maatregel gaat uit van een zorg om coherentie door, in het algemeen, een verband te leggen tussen de wetgeving betreffende de nationaliteit en die betreffende het recht op verblijf van de vreemdelingen op het grondgebied.

A.2.4. De Ministerraad voert aan dat het in het geding zijnde verschil in behandeling geen gevolgen heeft die kennelijk onevenredig zijn ten aanzien van het door de wet nagestreefde doel : enerzijds, omdat de wet alleen een wettelijk verblijf vereist op het ogenblik dat de vreemdeling zich kandidaat stelt voor de naturalisatie, zodat hij niet wordt bestraft op een wijze die niet evenredig is met zijn vroegere situatie; anderzijds, omdat artikel 12*bis*, § 1, 2°, van het Wetboek de vreemdeling die niet in staat is aanspraak te maken op een wettelijk verblijf op het grondgebied van het Rijk, voortaan de mogelijkheid biedt zijn aanvraag of zijn verklaring van nationaliteit in te dienen vanuit het buitenland, mits hij voldoet aan twee bijkomende voorwaarden.

De Ministerraad geeft ten slotte aan dat, indien de in het geding zijnde bepaling niet voorzag in een voorwaarde van wettelijk verblijf, een en ander een omgekeerde discriminatie in het leven zou roepen in zoverre de wet de regelmatig in het Rijk verblijvende vreemdelingen en diegenen die er onregelmatig verblijven, identiek zou behandelen.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op artikel 7*bis*, in samenhang gelezen met artikel 12*bis*, § 1, 2°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. De artikelen 7*bis* en 12*bis*, §§ 1 en 2, bepalen :

« Art. 7*bis*. § 1. Om een verzoek of een aanvraag tot het bekomen van de Belgische nationaliteit te kunnen indienen, moet de vreemdeling op het ogenblik van het indienen van dit verzoek of het afleggen van deze verklaring in wettelijk verblijf zijn.

§ 2. Onder wettelijk verblijf wordt verstaan, de situatie van de vreemdeling die toegelaten of gemachtigd is om voor een langere termijn dan drie maanden in het Rijk te verblijven of die gemachtigd is zich er te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ».

« Art. 12*bis*. § 1. De Belgische nationaliteit kunnen verkrijgen door een verklaring af te leggen overeenkomstig § 2 van dit artikel, indien zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt :

[...]

2° de vreemdeling van wie een ouder of adoptant de Belgische nationaliteit bezit op het tijdstip van de verklaring, voor zover de adoptie gevolgen heeft voordat de geadopteerde de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of ontvoegd is vóór die leeftijd. Indien de aangever zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland heeft, moet hij aantonen werkelijke banden met zijn Belgische ouder of adoptant te hebben bewaard en moet deze ouder of adoptant zijn hoofdverblijfplaats in België hebben op het tijdstip van de verklaring;

[...]

§ 2. De verklaring wordt tegen ontvangstbewijs afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar de aangever zijn hoofdverblijf heeft. Uiterlijk binnen de vijf werkdagen die volgen op deze verklaring, wordt zodra het dossier volledig is, een afschrift hiervan, samen met een afschrift van het ontvangstbewijs, door de ambtenaar van de burgerlijke stand voor advies overgezonden aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied. De procureur des Konings geeft hiervan onverwijld ontvangstmelding.

Op hetzelfde ogenblik dat de ambtenaar van de burgerlijke stand aan de procureur des Konings een afschrift van het dossier verzendt, zendt hij eveneens een afschrift aan de dienst Vreemdelingenzaken en de Veiligheid van de Staat.

In het geval voorzien in § 1, 2°, en indien de aangever zijn hoofdverblijf in het buitenland heeft, wordt zijn verklaring afgelegd voor het hoofd van de diplomatieke zending of de Belgische beroepsconsulaire post van deze hoofdverblijfplaats. Uiterlijk binnen vijf werkdagen die volgen op deze verklaring, wordt een afschrift hiervan, samen met een afschrift van het ontvangstbewijs, door het hoofd van de diplomatieke zending of de beroepsconsulaire post van deze verblijfplaats voor advies overgezonden aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

[...] ».

B.2.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op het verschil in behandeling dat de in het geding zijnde bepalingen invoeren onder de vreemdelingen die een verklaring van nationaliteit afleggen, meerderjarig zijn en een ouder van Belgische nationaliteit hebben die zijn hoofdverblijfplaats in België heeft en met wie zij werkelijke banden hebben behouden, naargelang de vreemdeling zijn hoofdverblijfplaats in België dan wel in het buitenland heeft : een vereiste van wettelijk verblijf zou alleen in het eerste geval gelden. Zoals de Ministerraad aangeeft, is het luidens de in het geding zijnde bepaling die deze vereiste oplegt, in tegenstelling tot wat uit de bewoordingen van de prejudiciële vraag blijkt, niet noodzakelijk dat de vreemdeling sinds meer dan drie maanden wettelijk in België verblijft : zij vereist dat de vreemdeling de toelating of machtiging moet hebben om er meer dan drie maanden te verblijven of ertoe moet zijn gemachtigd zich er te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

B.2.2. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, bevinden de twee in B.2.1 vermelde categorieën van vreemdelingen zich in vergelijkbare situaties, vermits de enen en de anderen de Belgische nationaliteit willen verkrijgen door de hoedanigheid van Belg van een van hun ouders of adoptanten aan te voeren.

B.3. Uit de bewoordingen van artikel 12*bis*, § 2, derde lid, en in het bijzonder uit de woorden « en indien de aangever zijn hoofdverblijf in het buitenland heeft » blijkt dat de wetgever heeft overwogen dat de meerderjarige vreemdeling van wie een ouder of adoptant de Belgische nationaliteit heeft, een verklaring van nationaliteit kan afleggen op grond van artikel 12*bis*, § 1, 2°, waarbij hij zijn hoofdverblijfplaats ofwel in het buitenland, ofwel in België heeft.

B.4. Wanneer de vreemdeling zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland heeft, is de toekenning van de naturalisatie ondergeschikt aan de voorwaarden bepaald in artikel 12*bis*, § 1, 2°, tweede zin. Uit de bewoordingen van die bepaling kan worden afgeleid dat de daarin vervatte voorwaarden, die verband houden met de werkelijke banden die de vreemdeling met zijn ouder moet hebben behouden en met de hoofdverblijfplaats die die ouder in België moet hebben, niet gelden voor de vreemdeling die zijn hoofdverblijfplaats in België heeft.

B.5. De vreemdeling die zijn hoofdverblijfplaats in België heeft, is daarentegen onderworpen aan de voorwaarde van wettelijk verblijf bepaald in artikel 7*bis*, dat een bepaling met algemene draagwijdte is die met name kan worden toegepast op de in artikel 12*bis* bepaalde gevallen (*Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2760/002, p. 595).

Bij de aanneming van de wet van 27 december 2006, die de artikelen 7*bis* en 12*bis* in het Wetboek van de Belgische nationaliteit respectievelijk heeft ingevoegd en gewijzigd, werd beklemtoond :

« Dit artikel [7*bis*] bepaalt dat het indienen van een verzoek tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit slechts door een vreemdeling kan gebeuren die wettig in België verblijft op het ogenblik dat hij deze aanvraag doet.

Het zou inderdaad paradoxaal zijn om het een persoon mogelijk te maken een aanvraag van Belgische nationaliteit in te dienen als deze - op het ogenblik van deze aanvraag - niet wettig verblijft op het grondgebied.

Er werd trouwens een definitie van het begrip wettig verblijf bepaald voor de toepassing van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit om komaf te maken met de interpretatieverschillen omtrent dit begrip » (*ibid.*, DOC 51-2760/033, pp. 7 en 8).

De wetgever heeft daarmee een einde willen maken aan de controverses over de uiteenlopende interpretaties waarvan de begrippen « wettelijk verblijf » en « hoofdverblijfplaats » het voorwerp hadden uitgemaakt (*ibid.*, DOC 51-2760/001, pp. 245, 247 en 248).

Door aldus de voorwaarden te preciseren waaronder het verblijf van de vreemdeling in België als wettelijk kan worden beschouwd, heeft de wetgever een vernieuwing ingevoerd door de mogelijkheid van een verklaring van nationaliteit open te stellen voor de vreemdeling die zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland heeft, rekening houdend met de beperkingen die eerder zijn aangebracht ten aanzien van de bepalingen met betrekking tot de gezinshereniging (*ibid.*, DOC 51-2760/001, pp. 245 en 249, en DOC 51-2760/033, pp. 9 en 43). Daarmee heeft de wetgever de gelijkstelling mogelijk gemaakt van het « verblijf in het buitenland [...] met een verblijf in België, wanneer de belanghebbende bewijst een werkelijke band met België te hebben bewaard » (*ibid.*, DOC 51-2760/033, p. 48; in dezelfde zin, DOC 51-2760/001, p. 251).

B.6. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat de wetgever, wanneer hij de vreemdeling van wie een ouder Belg is en zijn hoofdverblijfplaats in België heeft, heeft toegestaan de Belgische nationaliteit te verkrijgen, een relevante maatregel heeft genomen door een onderscheid te maken tussen de vreemdeling die zijn hoofdverblijfplaats in België heeft en die, net als de andere vreemdelingen die er hun verblijfplaats hebben en vragen om de Belgische nationaliteit te verkrijgen, een wettelijke verblijfsvergunning moet hebben (artikel 7*bis*), en de vreemdeling die zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland heeft en die een werkelijke band met zijn ouder moet aantonen (artikel 12*bis*, § 1, 2°), waarbij het feit dat die vreemdeling beschikt over een verblijfsvergunning in België, in dat geval niet relevant is. De wetgever vermocht ervan uit te gaan dat het loutere bestaan van werkelijke banden met de Belgische ouder, wanneer de vreemdeling zijn aanvraag in België indient, hem niet ervan kon vrijstellen er een geldige verblijfsvergunning te hebben. Een dergelijke vereiste is niet onevenredig, daar de vreemdeling die vergunning alleen moet bezitten op het ogenblik van de

indiening van de aanvraag (artikel *7bis*, § 1) en aangezien de vreemdeling die niet daarover zou beschikken, die aanvraag kan indienen in het land waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel *7bis*, in samenhang gelezen met artikel *12bis*, § 1, 2°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 20 december 2012.

De griffier,

De wnd. voorzitter,

F. Meersschaut

J.-P. Snappe